

भवतीह चाद्यौ । इहस्पतिर्भौमगृहेऽष्टमस्यः सूर्येन्दुभौमा-
कजडभूर्तिः । अन्यैस्त्रिभिर्भौमगृहेऽष्टमस्यः लोकान्तरं प्राप-
यति प्रसूतम् । वक्रो शनिर्भौमगृहं प्रयातस्त्वष्ट्रे च
षष्ठे च चतुष्टये वा । कुजेन संप्राप्तवलेन दृष्टो वर्षद्वयं
जीवयति प्रजातम् । सौरिस्मरस्ये यदि वा विलग्ने जन्म-
स्थलग्ने शशिदुश्चिके वा । सौम्येषु केन्द्रोपगतेषु सद्यो जातस्य
मृत्युर्धनोपदिष्टः । नीचस्य देवपूज्ये तु भौमलोचनगते-
ऽथ वा । सन्निवृत्तेऽपि जातस्तु मासान्मृत्युं स गच्छति ।
नक्षत्रसम्बो तिथिराशिसन्धानेकत्वं तावत्प्रसवस्तिपक्षात् ।
जातस्य मृत्युं समुपैति सद्यः शुक्रेऽङ्गि जीवेदिति नन्दि-
कोक्तम् । षष्ठ्यां जातस्यार्कलग्ने कुजे वा गण्डान्ते वा
मृत्युयोगेऽथ वापि । भौमे हर्त्तन प्राणिनां तत्क्षणेन जीवे-
क्षिते चेन्न भवेत् प्रजातः । भौमोदये तद्विषये कश्येन्दौ
होरेन्द्रे वारभूने शशाङ्के । जातः सुखी ब्रह्मपदं
प्रयाति प्रसाधनाद्यैरिह मन्त्रसिद्ध्या । वर्गोत्तमे लग्न-
गते कुलीरे केन्द्रे गुरौ भूमिमुते कलले । सिंहासनांशे
मृगश्रिंशे विशेषादसायनाद्यैरभितायुरेति । कर्मान्यलग्ने स-
बुधे कलले जीवे यदा गोपुरभागयुक्ते । मृगश्रिंशे वा दिन-
नाथपुत्रे जातस्त्वसंख्यायुरपैति स्रुतः । देवलोकान्शके
शुक्रे केन्द्रस्ये धरणीमुते । सिंहासनांशके जीवे केन्द्रे
जातस्त्वसंख्यकः । उत्तमांशे मृगो केन्द्रे शनौ पाराव-
तांशके । स्वर्गलोकं गुरौ केन्द्रे त्वौषधाधारसंख्यकः । गो-
पुरांशे गुरौ केन्द्रे शुक्रे पारावतांशके । त्रिकोणे कर्कि-
लग्ने तु युगान्तं स तु जीवति । चापान्शे कर्किलग्नौ च
तस्मिन् देवेन्द्रपूजिते । त्रिचतुर्भिर्धर्मैः केन्द्रे जातो ब्रह्म-
पदं लभेत् । तृतीयैकादशे शुक्रे गोपुराख्यांशकान्विते । दृष्टे
वर्गोत्तमे लग्ने ब्रह्मणः परमं पदम् । लग्ने शुक्रे गुरौ
कामे कर्मांशेऽमरनाथके । चापान्शेऽशके लग्ने जातो याति
परं पदम् । पञ्चमे बुधसंयुक्ते गोपुराख्यांशकान्विते । गुरौ
षष्ठे विलग्नेऽस्मिन् जातो ब्रह्मपदं लभेत् । केन्द्रे गुरौ
लाभगतेऽर्कपुत्रे धने रवौ मन्दयुते कलले । भाग्ये
धरास्तुयुतेऽल जातो युगान्तकालं सममुपैति मन्त्रैः ।
त्रिकोणगौ जीवबुधौ विशेषाद्लग्ने दृष्टे तल्लयुते धराजे ।
निशाकरे गोपुरभागयुक्ते जातः सद्ब्रह्मद्वयवर्षमेति ।
पक्षे सिते जन्म यदाङ्गि काले केन्द्रे गुरौ वा शशिमे
विलग्ने । दारे कुजे भानुमुते सुखस्ये जातस्तु जीवे-
दयुताद्दसंख्यम् । जीवमन्दारशुक्राणामन्योन्यं केन्द्रसं-
भवे । त्रिकोणे वा यदा याति जातस्त्वयुतवत्सरे ।

शुभैर्युक्ते चतुष्केन्द्रे पापैः षट्त्रिभवान्वितैः । सिंहलग्ने
यदा जातो जीवेत् षडयुतानि सः । कर्कादिस्थैर्यैः
सर्वैर्युक्चन्द्रादिभिर्यदा । शन्यन्तैः परमोच्चस्यैर्धर्मै-
तुल्यो भवेन्नरः । शन्यादिभौमपर्यन्ता लग्नादौ खचराः
स्थिताः । वैशेषिकांशसंयुक्ताजातस्त्वमरसंज्ञिभः । आकाशं
जीवति नरो मृगे लग्ने कुजादिकाः । रव्यन्ताः
खचराः सर्वे खोजे जीवेऽङ्गि जन्मनि । मेषलग्ने
सगुरौ मृगो वा निशाकरे गोधनमध्यमांशे । सिंहास-
नांशे यदि वा धराजे जातस्त्वसंख्यायुरपैति मन्त्रैः ।
स्थिरे रवौ सोमसुतेन युक्ते चन्द्रे दृष्टस्येभिषुने च शुक्रे ।
गुरौ कुलीरे यदि वा विलग्ने शनौ तुलायां सुनिषा-
स्यमेति । देवलोकान्शके मन्दे भौमे पारावतांशके । सिंहा-
शके गुरौ लग्ने जातो सुनिषमो भवेत् । मेषलग्ने रवौ
भाषी जीवे खोजसमन्विते । त्रिषडायगते पापे जातो
सुनिषमो भवेत् । इति चिन्तामणौ प्रोक्ता आयुसंख्या
मनीषिणाम् यदुक्तं पूर्वैः सव्यैस्तद्वदेव मयाऽऽधुना ।
पारिजातांशद्यास्तु सव्यां चिन्त दर्शिताः । 'मूलत्रिकोण-
कोणोच्चस्वर्गकेन्द्रोत्तमांशकाः । सप्तवर्गोद्भवाः स्वांशस्वा-
धिमित्रांशमितकाः । वर्गा इमे दश प्रोक्ताः पूर्वाचार्यै-
र्महर्षिभिः । वर्गद्वयादिसंयोगे पारिजातादिसंज्ञकाः ।
उत्तमं तु त्रिवर्गं चतुर्वर्गं तु गोपुरम् । वर्गपञ्चक
संयोगे सिंहासनमिहोच्यते । वर्गद्वयं पारिजातं षट्कं
पारावतांशकम् । सप्तकं देवलोकाल्खं स्वर्गलोकसंख्याऽष्टकम् ।
येरावतन्तु नवकं फलं तेषां पृथक् पृथक् । जात-
कपद्धतौ तु रिष्टभङ्गसंहितायुर्योगविशेषः मजाद्यायुः-
प्रमाणं संहित उक्तः यथा
'लग्नसप्तमगौ पापौ चन्द्रः पापयुतो यदा । शुभपक्षे न
दृष्टः स्वादचिरान्मृत्युकारकः । क्षीणेन्दौ व्ययगे पापै-
लग्नाष्टमनिवासिभिः । केन्द्राणि शुभहीनानि यदि क्षिप्तं
तदा मृतिः । पापयुक्तः शशी लग्नसप्ताष्टद्वादशस्थितः ।
केन्द्रान्यस्थानगैः सौम्यैर्न दृष्टो मृत्युदायकः । पापे राश्या-
लग्ने सन्ध्याकाले होरा विधोर्यदा । मृत्युर्वा स्वाञ्चन्द्र-
पापै र्युते सर्वचतुष्टये । कर्कान्त्यगे चक्रपूर्व पञ्चार्धे
पापद्वययुते । मृत्युर्वाष्टमकेन्द्रस्यैः पापैः क्षीणे विधौ तनौ ।
षडद्वादशगैः पापैरथवा द्वादशस्थितैः । लग्ने वा पाप-
मध्यस्थे सप्तमे वा मृतिं ब्रजेत् । चन्द्रे षष्ठेऽष्टमे वापि
मरणं पापवीक्षिते । शुभैरेवेक्षिते वर्षाष्टकान्मित्रैस्तद्वर्जितः ।
शुभैः षडास्तगे पापैर्बलिभिः प्रविबोक्षिते । मासान् मृत्युः